

Lietas arhīva Nr. KA06-0141-22/5
[ECLI:LV:ZAT:2022:0802.11210056418.5.S](#)

Lieta Nr.11210056418

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā 2022.gada 2.augustā

Zemgales apgabaltiesa
tiesas sēdes priekšsēdētāja
tiesneši
 piedaloties prokuroram
 aizstāvim

Dace Skrauple,
Daina Baltā un Juris Siliņš,
Jānim Ugrim,
Indulim Bukovskim

apelācijas kārtībā izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas sakarā ar Jēkabpils rajona prokuratūras prokurora Jāņa Ukra apelācijas protestu un cietušā /pers. B/ pārstāvja zvērināta advokāta Jura Rozentāla apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2020.gada 4.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Zemgales rajona tiesas 2020.gada 4.jūnija spriedumu /pers. A/ atzīta par nevainīgu un attaisnota apsūdzībā pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas.

Cietušā/pers. B/ mantiskā kaitējuma kompensācijas pieteikums 2837,50 *euro*, morālā kaitējuma kompensācijas pieteikums 10 000 *euro* un cietušā /pers. C/ morālā kaitējuma kompensācijas pieteikums 10 000 *euro* atstāti bez izskatīšanas.

Procesuālos izdevumus 618,90 *euro*, kas saistīti ar tiesu medicīniskās ekspertīzes veikšanu, nolēmts segt no valsts līdzekļiem.

[2] Saskaņā ar Zemgales rajona tiesas spriedumu /pers. A/ tikusi apsūdzēta par to, ka, vadot transportlīdzekli, pārkāpusi ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā izraisīta cilvēka nāve, šādos apstākļos.

/datums/ap pulksten 11.25 /pers. A/ vadīja automašīnu /TL marka/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, /vieta/ virzienā no /vieta/ uz /vieta/. Ielas posmā gar /vieta/ un SIA „Nosaukums A” veikala stāvlaukumu /pers. A/ pretrunā ar Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmo daļu, nepildot Ceļu satiksmes likuma un Ceļu satiksmes noteikumu prasības, kas noteic ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus, pretrunā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.279 „Ceļu satiksmes noteikumi” 99.punktu izvēlējās ceļu satiksmes intensitātei, transportlīdzekļa īpatnībām un stāvoklim, kā arī ceļa un meteoroloģiskajiem apstākļiem (īpaši redzamībai braukšanas virzienā) atbilstošu braukšanas ātrumu, pretrunā ar Ceļu satiksmes noteikumu 101.punktu, pārkāpjot ierobežojumu, kas paredz, ka apdzīvotās vietās visu transportlīdzekļu braukšanas ātrums nedrīkst pārsniegt 50 km/h, vadīja automašīnu ar ātrumu, ne mazāku kā 55 km/h.

Brīdī, kad ielas braucamo daļu tam neparedzētā vietā virzienā no /vieta/ uz SIA „Nosaukums A” veikala stāvlaukumu šķērsoja gājēja /pers. D/, /pers. A/ pretrunā ar Ceļu satiksmes noteikumu 100.punktu, kas paredz, ja izveidojas ceļu satiksmei bīstami šķēršļi vai citas briesmas, kuras transportlīdzekļa vadītājs spēj pamanīt, jāsamazina braukšanas ātrums vai pilnīgi jāaptur transportlīdzeklis, vai, neradot bīstamību citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, šķērslis jāapbrauc, pietiekami nesamazināja sava transportlīdzekļa braukšanas ātrumu un to neapturēja, bet pretrunā ar Ceļu satiksmes likuma 19.panta trešo daļu radīja satiksmei bīstamu, traucējošu situāciju un ar automašīnas priekšējām daļām notrieca uz ielas braucamās daļas esošo gājēju /pers. D/.

/pers. A/ izraisīta ceļu satiksmes negadījuma rezultātā /pers. D/ tika nodarīti miesas bojājumi galvas apvidū: sista caurejoša brūce pakauša apvidū labajā pusē, asinsizplūdumi uz galvas ādas muskuļu lēvera iekšējās virsmas pakauša labajā pusē un kreisās puses pieres paurā daļā, pakauša kaula zvīņas labās puses šķembains lūzums ar lūzuma līnijas pāreju uz galvaskausa pamatni, asinsizplūdums virs cietā smadzeņu apvalka galvaskausa lūzumu gaitā, asinsizplūdums zem cietā smadzeņu apvalka (110 grami) ap visu labo smadzeņu puslodi, difūzi ap smadzenītēm un kreisās puses pieres daivu, perēklaini asinsizplūdumi zem mīkstajiem smadzeņu apvalkiem ap visu labo smadzeņu puslodi, ap smadzenītēm, kreisās puses pakauša un pieres daivām, kreisās deniņdaivas priekšēji ārējo virsmu, smadzeņu sasitumu perēklī labās puses pakauša deniņdaivās un abās pieres daivās; krūšu kurvja un vēdera apvidū konstatēti tieši krūšu kurvja labās puses 5.-6.ribu lūzumi pa mugurējo paduses līniju ar ribu pleiras plīsumu, netieši krūšu kurvja labās puses 2.-5.ribu lūzumi pa atslēgas kaula viduslīniju, labās plaušas sasitums tās mugurēji ārējā daļā, asiņošana labajā pleirālajā dobumā (150 ml), asinsizplūdums zem liesas kapsulas, kā arī nodarīti miesas bojājumi ekstremitāšu apvidū: ādas nobrāzumi un zemādas asinsizplūdumi uz abām kājām, labā apakšstilba mazā lielakaula lūzums apakšējā trešdaļā.

No trulas galvas traumas ar pakauša kaula labās puses šķembainu lūzumu ar lūzuma līnijas pāreju uz galvaskausa pamatni, asinsizplūdiem virs un zem smadzeņu cietā un mīkstajiem apvalkiem, smadzeņu sasitumu, kas sarežģījās ar galvas smadzeņu tūsku, piebriešanu, smadzeņu stumbra iekūlēšanos, mēreni izteiktu iekšējo orgānu mazasinību, akūtiem mikrocirkulācijas traucējumiem iekšējos orgānos, iestājās /pers. D/ nāve.

Šis apsūdzētās /pers. A/ darbības valsts apsūdzība kvalificējusi pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas.

[3] Jēkabpils prokuratūras prokurors Jānis Ukris apelācijas protestā lūdzis atcelt spriedumu pilnībā kā nepamatotu un taisīti jaunu notiesājošu spriedumu, atzīstot /pers. A/ par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas un nosakot apsūdzētajai sodu – brīvības atņemšanu uz 3 gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 gadiem. Piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, brīvības atņemšanas sodu lūdz noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem.

[3.1] Apelācijas protestā norādīts, ka spriedums atceļams pilnībā kā faktisku, tā juridisku iemeslu dēļ, jo tiesa nav objektīvi izvērtējusi pierādījumus, nepamatoti noraidījusi tos pierādījumus, ar kuriem pierādīta apsūdzība un nepamatoti konstatējusi Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktā paredzēto attaisnojoša sprieduma taisīšanas pamatu.

Sprieduma motīvu daļā tiesa konstatējusi, ka nav strīda par apsūdzībā norādītajiem faktiskajiem apstākļiem par to, ka apsūdzībā norādītajā laikā un vietā apsūdzētā vadīja transportlīdzekli /vieta/posmā gar /vieta/ un SIA „Nosaukums A” veikala stāvlaukumu virzienā uz /vieta/ un brīdī, kad gājēja /pers. D/ šķērsoja ielas braucamo daļu, notika apsūdzētās vadītās automašīnas un gājējas sadursme. Ceļu satiksmes negadījumā gājējai /pers. D/ nodarīti miesas bojājumi, no kuriem iestājās viņas nāve.

No norādītā secināms, ka tiesa atzinusi šos apstākļus par pierādītiem.

[3.2] Tiesas ieskatā lietā pastāv strīds par to, vai gājēja /pers. D/ šķērsoja brauktuvi apsūdzībā norādītajā virzienā, tas ir, virzienā no /vieta/ uz SIA „Nosaukums A” veikala stāvlaukumu, kas nozīmētu, ka apsūdzētajai bija pietiekami daudz laika, lai reaģētu uz brauktuves atrodošos /pers. D/, samazinot braukšanas ātrumu un apturot automašīnu, secīgi – apsūdzētā pārkāpusi Ceļu satiksmes noteikumu 100.punktu. Lietā ir strīds arī par to, vai apsūdzētās vadītās automašīnas ātrums ir bijis cēlonis ceļu satiksmes negadījumam un tā rezultātā iestājušajām sekām, tātad – apsūdzētā nav ievērojusi Ceļu satiksmes noteikumu 99. un 101.punktu.

Nepilnīgi izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa nonākusi pie nepamatota secinājuma par saprātīgu šaubu esamību par apsūdzētās vainīgumu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un atzinusi par nepierādītu noziedzīga nodarījuma sastāva objektīvo pusi un subjektīvo pusi.

[3.3] No pašas apsūdzētās liecībām un citiem lietā iegūtajiem pierādījumiem secināms, ka /pers. A/ /datums/ap plkst.11.25 apdzīvotā vietā – /vieta/ virzienā no /vieta/ uz /vieta/ vadīja automašīnu /TL marka/.

No autotehniskās ekspertīzes atzinuma secināms, ka /pers. A/ vadītās automašīnas /TL marka/ ātrums pirms ceļu satiksmes negadījuma bijis 55-65km/h.

Ceļu satiksmes noteikumu 99.punkts paredz, ka transportlīdzekļa vadītājam jābrauc ar ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, transportlīdzekļa īpatnības un stāvokli, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus (īpaši redzamību braukšanas virzienā).

Ceļu satiksmes noteikumu 101.punkts nosaka, ka apdzīvotās vietās visu transportlīdzekļu braukšanas ātrums nedrīkst pārsniegt 50 km/h, bet dzīvojamās zonās, daudzdzīvokļu namu pagalmos, degvielas uzpildes un stāvvietu teritorijās 20 km/h.

Tādā veidā apsūdzētā, vadot transportlīdzekli ar ātrumu, kas acīmredzami pārsniedza noteiktos ierobežojumus apdzīvotā vietā, vienlaicīgi pārkāpa abu minēto Ceļu satiksmes noteikumu punktu prasības.

[3.4] Tiesa sprieduma punktā [24.3] atzinusi, ka nav pamata apšaubīt eksperta atzinumu un tiesa uzskata, ka apsūdzētā vadījusi automašīnu ar ātrumu ap 55 km/h, apsūdzētā pārkāpusi Ceļu satiksmes noteikumos noteikto automašīnas vadīšanas ātrumu, tādējādi neievērojot minēto noteikumu 101.punktu.

Neskatoties uz to, tiesa spriedumā pretrunā pašas tiesas secinājumiem punktā [24.2] nepamatoti norādījusi, ka nekonstatē, ka apsūdzētā pārkāpusi Ceļu satiksmes noteikumu 99.punktu, kas uzliek transportlīdzekļa vadītājam pienākumu braukt ar ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, transportlīdzekļa īpatnības un stāvokli, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus (īpaši redzamību braukšanas virzienā). Šādam secinājumam nav loģiska pamatojuma, jo, pārkāpjot noteikumos noteiktos ierobežojumus, jebkurā gadījumā nav pamata atzīt transportlīdzekļa vadītāja izvēlēto ātrumu apdzīvotā vietā par atbilstošu. Turklāt tiesa, analizējot notikušā apstākļus, nav ņēmusi vērā objektīvu apstākli, ka minētais ceļa posms, kurā notika negadījums, atrodas starp tirdzniecības centru un parku, kur dienas laikā ir pastiprināta ne tikai transportlīdzekļu, bet arī gājēju kustība, un īpaši ir iespējama tieši vismazāk aizsargāto kustības dalībnieku – gājēju parādīšanās uz ceļa braucamās daļas.

Nelikumīgi pārsniedzot apdzīvotā vietā atļauto braukšanas ātrumu, apsūdzētā nepamatoti palielināja negadījuma iespējamības un tā seku risku, samazinot gan savas iespējas savlaicīgi pamanīt jebkura veida šķērslī uz ceļa, tajā skaitā gājēju, gan arī laiku, kas nepieciešams reaģēšanai uz bīstamību, kas izveidojusies uz ceļa braucamās daļas. Jo lielāks ātrums, jo garāks apstāšanās un bremsēšanas ceļš.

Autotehniskās ekspertīzes atzinumā secināts, ka uzbraukuma vieta gājējai atradās uz brauktuves automobiļa bremsēšanas pēdu sākumā, iespējami vietā iepretim ceļa labajā pusē esošajam celiņam – ietvei, kas vistiešākā veidā norāda uz novēlotu bremsēšanas uzsākšanu atbilstoši situācijai pārsniegtā braukšanas ātruma dēļ. Neskatoties uz to, tiesa izdarījusi nepamatotu secinājumu sprieduma punktā [25.1], ka lietā nav pierādīts, ka Ceļu satiksmes noteikumu 101.punktā noteiktā atļautā ātruma pārsniegšana, bija cēlonis noziedzīgā nodarījuma sekām – gājējas nāvei.

[3.5] Tiesa nepamatoti arī secinājusi (sprieduma punkts [23.3]), ka tiesas izmeklēšanā pārbaudītie pierādījumi nav pietiekami, lai pārliecināti un nešaubīgi pierādītu, ka gājēja /pers. D/ ielas brauktuvi šķērsoja apsūdzībā norādītajā virzienā no /vieta/ uz SIA „Nosaukums A” veikala stāvlaukumu.

No liecinieces /pers. E/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām /datums/, tas ir, 12 dienas pēc notikušā, secināms, ka viņa redzējusi gājējas kustības virzienu – gājēja gājusi virzienā no /vieta/ izejas uz stāvlaukumu. Lieciniece ne tikai norādījusi gājējas kustības virzienu, bet arī detalizēti aprakstījusi sievietes izskatu un izteikusi viedokli, ka automašīna no gājējas atradās tādā attālumā, ka vadītājam vajadzēja paspēt noreagēt uz to, ka brauktuvi nav paguvusi šķērsot gājējs.

Lai gan tiesas sēdē lieciniece vairs neapgalvoja, ka redzējusi sievietes kustības virzienu, viņa tomēr norādīja, ka tūlīt pēc notikuma labi atcerējusies notikušo. Turklāt pat negadījuma dienā /datums/sniegtajā paskaidrojumā lieciniece /pers. E/, tāpat kā savās /datums/liecībās, konkrēti norādījusi, ka gājējas kustības virziens bijis no /vieta/ puses uz /Nosaukums A/ veikala pusi. Lieciniece nenorādīja ne uz kādiem iespējamiem pārkāpumiem pratināšanā un tika nopratināta atbilstoši Kriminālprocesa likuma prasībām.

Tiesa nepamatoti nav piešķirusi ticamību /pers. E/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām, bet piedevusi ticamību tiesā liecinātajam, ka tā nav redzējusi, no kuras puses ielu šķērsojusi gājēja, lai gan šīs liecības tiesā sniegtas pēc krietni ilgāka laika no notikuma brīža. Tiesas atziņa, ka nav konstatēta nekāda liecinieces ieinteresētība lietas iznākumā, faktiski ir attiecināma kā uz tiesas sēdē, tā arī uz pirmstiesas izmeklēšanas gaitā sniegtajām liecībām.

Lieciniece ne pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajās liecībās, ne arī tiesas sēdē ne reizi netika norādījusi, ka gājējas kustības virziens būtu bijis pretējs, tas ir, no SIA „Nosaukums A” veikala puses virzienā uz /vieta/, kā to norādījusi apsūdzētā /pers. A/ savās liecībās.

Neskatoties uz šādām apsūdzētās liecībām, kas tiesai raisījušas šaubas par to, ka apsūdzētajai bija pietiekami daudz laika, lai reaģētu uz brauktuves esošo /pers. D/. Bez /pers. E/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām lietā ir arī citi pierādījumi, kas apstiprina, ka gājēja virzījies pāri ielas braucamajai daļai tieši virzienā no /vieta/ uz SIA „Nosaukums A” veikala pusi.

Apsūdzētā /pers. A/ pēc notikušā negadījuma tika iepazīstināta ar ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokolu, kurā konkrēti

norādīts, ka gājēja/pers. D/ šķērsojusi brauktuvi no /vieta/ puses uz veikalu/Nosaukums A/. Protokolā ir atzīme, ka/pers. A/ ar protokolu ir iepazīsies un tam piekrit, nekādi iebildumi pret protokolā fiksēto nav izteikti.

Tiesu-medicīniskās ekspertīzes atzinumā fiksēti/pers. D/ nodarītie miesas bojājumi, tajā skaitā galvas apvidū – sista caurejoša brūce pakauša apvidū labajā pusē, asinsizplūdumi uz galvas ādas muskuļu lēvera iekšējās virsmas pakauša labajā pusē; krūšu kurvja un vēdera apvidū – tieši krūšu kurvja labās puses 5.-6. ribu lūzumi pa mugurējo paduses līniju ar ribu pleiras plīsumu, netieši krūšu kurvja labās puses 2.-5.ribu lūzumi pa atslēgas kaula viduslīniju, labās plaušas sasitums tās mugurēji ārējā daļā, asiņošana labajā pleirālajā dobumā (150 ml), asinsizplūdums zem liesas kapsulas, ekstremitāšu apvidū – ādas nobrāzumi un zemādas asinsizplūdumi uz abām kājām, labā apakšstilba mazā lielakaula lūzums apakšējā trešdaļā.

No tiesu-medicīniskās ekspertīzes atzinuma objektīvi secināms, ka sadursmes brīdī/pers. D/ atradās vertikālā stāvoklī vai tuvu tam un bija vērsta ar ķermeņa labo mugurēji-sānu virsmu pret kustībā esošo vieglo automašīnu. Pēc pirmējā trieciena, ko cietusi saņēma pa ķermeņa labo mugurēji-sānu virsmu, notika viņas ķermeņa uzmetiens uz automašīnas motora pārsega un priekšējās daļas, kam sekoja viņas ķermeņa atmetiens ar atsitieni un slīdi pa ceļa segumu.

Prokurors uzskata, ka minētie objektīvie fakti par miesas bojājumu lokalizāciju/pers. D/ ķermeņa labajā pusē pierāda apsūdzībā norādīto un vērtējami kopumā gan ar liecinieces /pers. E/ pirmstiesas izmeklēšanā norādītajiem faktiem, gan ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokolā fiksēto, kam uzreiz pēc negadījuma piekritusi arī/pers. A/, ka/pers. D/ šķērsojusi brauktuvi tieši virzienā no /vieta/ uz veikala/Nosaukums A/ stāvlaukumu, jo tieši šādi, šķērsojot brauktuvi, viņa atradās pret /pers. A/ vadīto automašīnu ar labo pusi. Ja cietusi šķērsotu brauktuvi pretējā virzienā, miesas bojājumu lokalizācija būtu ķermeņa kreisajā pusē.

No norādītā secināms, ka/pers. D/ nekādi nevarēja uziet uz ceļa pēkšņi un negaidīti no labās puses, skatoties apsūdzētās vadītā transportlīdzekļa braukšanas virzienā, jo tai vēl bija jāveic zināms ceļš pāri pretējai braukšanas joslai, šķērsojot brauktuvi no parka puses, kas faktiski sakrīt ar liecinieces /pers. E/ /datums/pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajās liecībās norādītajiem faktiem, un atbilst tiesas secinājumam, ka šādā veidā apsūdzētajai bija pietiekami daudz laika, lai reaģētu uz brauktuves atrodošos /pers. D/, samazinot braukšanas ātrumu un apturot automašīnu.

Apsūdzētā tiesā nevarēja izskaidrot, kā/pers. D/, ja viņa nāca no labās puses, miesas bojājumi varēja tikt nodarīti ķermeņa labajā pusē. Pati apsūdzētā savās liecībās ir vairākkārt norādījusi, ka sieviete no labās puses it kā uz ceļa izgājusi strauji, parādījies viņas redzeslokā vienā mirklī. Līdz ar to nav nekāda loģiska izskaidrojuma un ne ar ko nav pamatots apsūdzētās pieļāvums, ka sieviete vēl, iespējams, būtu paguvusi uz ceļa apstāties un pagriezies, lai dotos atpakaļ.

Faktiski tiesa savā spriedumā nav devusi pretēju skaidrojumu argumentiem, ka tas, ka sadursmes brīdī/pers. D/ atradās vertikālā stāvoklī vai tuvu tam un bija vērsta ar ķermeņa labo mugurēji-sānu virsmu pret kustībā esošo vieglo automašīnu un pirmo triecienu saņēmusi pa ķermeņa labo mugurēji-sānu virsmu, norāda uz to, ka viņa virzījies pāri ielai, atrodoties pret automašīnu ar labajiem sāniem, tātad no /vieta/ puses uz SIA „Nosaukums A” veikala pusi.

[3.6] Tiesa, izskatot lietu, nav noraidījusi pierādījumus, kas fiksēti tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinumā, bet gan bez pietiekama pamatojuma secinājusi, ka tas, ka cietušajai miesas bojājumi konstatēti ķermeņa labajā pusē, apstiprina tikai to, ka cietusi sadūries ar apsūdzētās vadīto automašīnu ar ķermeņa labo pusi, bet nevis virzienu, kādā gājēja šķērsoja ielas brauktuvi. Tādā veidā secināms, ka tiesa nav analizējusi pierādījumus par/pers. D/ nodarīto miesas bojājumu lokalizāciju kopumā ar citiem lietā esošajiem pierādījumiem, kas apstiprina apsūdzībā norādīto gājējas kustības virzienu, bet faktiski piedevusi ticamību apsūdzētās pretrunīgajam skaidrojumam, kas bez viņas liecībām vispār nav pamatots ne ar kādiem citiem pierādījumiem, taču raisījis tiesai nepamatotas šaubas par apsūdzētās vainīgumu viņai celtajā apsūdzībā.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 100.punktu, ja izveidojas ceļu satiksmei bīstami šķēršļi vai citas briesmas, kuras transportlīdzekļa vadītājs spēj pamanīt, viņam jāsamazina braukšanas ātrums vai pilnīgi jāaptur transportlīdzeklis, vai, neradot bīstamību citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, šķērslis jāapbrauc.

Šajā gadījumā transportlīdzekļa /TL marka/ vadītāja jau sākotnēji bija izvēlējusies Ceļu satiksmes noteikumiem neatbilstošu braukšanas ātrumu, kas pārsniedza attiecīgajā vietā noteiktos ierobežojumus, kā rezultātā tā, pamatot šķērslis, pietiekami nespēja samazināt sava transportlīdzekļa braukšanas ātrumu un transportlīdzekli neapturēja, bet pretrunā ar Ceļu satiksmes likuma 19.panta trešo daļu radīja satiksmei bīstamu, traucējošu situāciju un ar automašīnas priekšējām daļām notrieca uz ielas braucamās daļas esošo gājēju/pers. D/, tāpēc arī transportlīdzekļa vadītājas /pers. A/ rīcība ir tiešā cēloniskā saistībā ar notikušo ceļu satiksmes negadījumu un tā sekām.

[3.7] No tiesu-medicīniskās ekspertīzes atzinuma secināms, ka/pers. A/ izraisītā ceļu satiksmes negadījuma rezultātā/pers. D/ tika nodarīti smagi miesas bojājumi, no kā iestājās nāve.

Lai arī ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi šajā gadījumā saskatāmi arī gājējas rīcībā, kas apstiprinās arī autotehniskās ekspertīzes atzinumā, tās izdarītie pārkāpumi neizslēdz paaugstinātas bīstamības avota – automašīnas /TL marka/ vadītājas /pers. A/ atbildību par viņas pieļautajiem Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kas ir tiešā cēloniskā saistībā ar negadījuma sekām.

Var piekrist tiesas spriedumā punktā [24.1] paustajam secinājumam, ka Ceļu satiksmes likuma 19.panta ceturtnā daļā ir noteiktas tiesības katram ceļu satiksmes dalībniekam uzskatīt, ka arī citas personas ceļu satiksmes norisē izpildīs noteiktās prasības, taču minētā likuma norma šajā gadījumā attiecas kā uz transportlīdzekļa vadītāju, tā arī gājēju, kurai bija tiesības uzskatīt, ka transportlīdzekļa vadītāja nepārkāps noteiktos ātruma ierobežojumus apdzīvotā vietā, ielas posmā pie tirdzniecības centra, kur ir pastiprināta transportlīdzekļu un gājēju kustības intensitāte.

Apstākļi, ka arī cietušās rīcība neatbilda Ceļu satiksmes noteikumu prasībām, ir vērtējams un ņemams vērā, nosakot apsūdzētajai/pers. A/ sodu, taču tas nevar būt par pamatu apsūdzētās attaisnošanai.

[4] Apelācijas sūdzībā cietušā /pers. B/ pārstāvis zvērināts advokāts Juris Rozentāls lūdzis atcelt spriedumu un taisīt /pers. A/ notiesājošu spriedumu.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa kļūdaini uzskata, ka iztiesāšanā netika pierādīts, kādā virzienā cietusi/pers. D/ šķērsoja brauktuvi pirms sadursmes ar apsūdzētās vadīto transportlīdzekli, tas ir pretrunā ar iztiesāšanā konstatētiem faktiem:

- Ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokolā Nr./numurs/ (1.sējuma 16.lapa), kurš tika sastādīts uzreiz pēc ceļu satiksmes negadījuma, notikuma aprakstā ir norādīts, ka gājēja/pers. D/ šķērsoja brauktuvi no /vieta/ puses uz/Nosaukums A/. Protokola shēmā ar bultiņu norādīts gājējas kustības virziens – no /vieta/ puses. Tātad gan ceļu satiksmes negadījuma grafiskā shēmā, gan notikuma aprakstā ir nepārprotami norādīts gājējas/pers. D/ kustības virziens, kuru apsūdzētā neapstrīdēja un parakstīja protokolu bez iebildumiem.

- Mirušās personas tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinumā Nr./numurs/ (1.sējuma 13.lapa) secināts, ka sadursmes brīdī cietusi bija vērsta ar ķermeņa labo mugurēji-sānu virsmu pret kustībā esošo vieglo automašīnu. Šis fakts izslēdz iespēju, ka cietusi varēja šķērsot brauktuvi pretējā virzienā, kā to apgalvo apsūdzētā.

- Lieciniece/pers. E/ savos paskaidrojumos uzreiz pēc ceļu satiksmes negadījuma /datums/plkst.11.55 norādīja, ka redzēja cietušo sievieti skrīenam pāri ceļam no parka puses uz/Nosaukums A/ veikala pusi (1.sējuma 43.lapa). Nopratināta kā lieciniece /datums/pers. E/ liecināja, ka redzēja, kā nepazīstama sieviete ātrā solī gāja no /vieta/ puses pāri/vieta/ un sievieti notrieca balta automašīna (1.sējuma 46.lapa). Atkārtoti lieciniece

/pers. E/ /datums/sniedza ļoti detalizētas liecības par ceļu satiksmes negadījumu (1.sējuma 47.lapa), kurās smalki aprakstīja, kā cietusī sieviete izskatījās, no kurienes gāja, ka cietusī nerunāja pa telefonu, kurā brauktuves vietā cietusī atradās, kad notika sadursme. Tik detalizētas liecības var sniegt persona, kura patiešām redzēja notikumu. Iztiesāšanā lieciniece /pers. E/ sniedza pretrunīgas liecības, ka neredzēja, no kurienes sieviete nāca un neredzēja pašu sadursmi. Tiesā sniegtās /pers. E/ liecības jāvērtē kritiski, priekšroku dodot pirmstiesas kriminālprocesā sniegtām liecībām, jo tās apstiprinās ar citiem lietā esošiem pierādījumiem un ir vairāk ticamas, jo satur daudzas notikuma detaļas.

- Valsts tiesu ekspertīžu biroja eksperta atzinumā Nr./numurs/ secināts, ka automobiļa /TL marka/ braukšanas ātrums bija no 55 līdz 65 km/h. Tas nozīmē, ka apsūdzētā pārsniedza atļauto braukšanas ātrumu vismaz par 5 km/h. Tiesa uzskata, ka ātruma pārsniegšana par 5 km/h nav cēloniskā sakarā ar sekām. Šāds tiesas secinājums ir pretrunīgs un neapstiprinās ar lietā esošiem pierādījumiem. Ir vispārzināms fakts, ka bremzēšanas ceļa garums ir tieši saistīts ar braukšanas ātrumu – jo lielāks ātrums, jo garāks automašīnas bremzēšanas ceļš, kas var būt izšķirīgs faktors cēloniskām sekām.

Uzskaitītie pierādījumi savā kopsakarībā nepārprotami pierāda faktu, ka cietusī /pers. D/ šķērsoja brauktuvi virzienā no /vieta/ puses uz veikala /Nosaukums A/ pusi, bet tas savukārt nozīmē, ka apsūdzētajai /pers. A/ bija pietiekami daudz laika, lai savlaicīgi ieraudzītu uz brauktuves gājēju un apturētu savu automašīnu, ja viņa tajā brīdī sekotu braukšanas virzienam, uzsākot brauktuves šķērsošanu.

[5] Ar Zemgales apgabaltiesas 2021.gada 15.marta lēmumu Zemgales rajona tiesas 2020.gada 4.jūnija spriedums atstāts negrozīts.

Ar Latvijas Republikas Senāta 2022.gada 13.aprīļa lēmumu Zemgales apgabaltiesas 2021.gada 15.marta lēmums atcelts pilnībā un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Zemgales apgabaltiesā.

[6] Apelācijas instances tiesas sēdē Jēkabpils rajona prokuratūras prokurors Jānis Ukris apelācijas protestu uzturēja uz tajā norādītajiem pamatiem, cietušā pārstāvja apelācijas sūdzību atzina par pamatotu, lūdza pirmās instances tiesas spriedumu kā nepamatotu un nelikumīgu atcelt un taisīt jaunu notiesājošu spriedumu.

Cietušais /pers. B/ apelācijas instances tiesas sēdē savā pārstāvja apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā norādītajiem pamatiem, prokurora apelācijas protestu kā pamatotu lūdza apmierināt un lūdza notiesāt apsūdzēto /pers. A/.

Cietušais /pers. C/ pievienojās cietušā /pers. B/ viedoklim.

Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētā /pers. A/ un viņas aizstāvis zvērināts advokāts Indulis Bukovskis prokurora apelācijas protestu un cietušā pārstāvja apelācijas sūdzību kā nepamatotu lūdza noraidīt, bet pirmās instances tiesas spriedumu kā likumīgu un pamatotu atstāt negrozītu.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi pārsūdzētā sprieduma argumentāciju, kā arī cietušā pārstāvja apelācijas sūdzībā un prokurora apelācijas protestā norādītos motīvus, uzklaušījusi apsūdzēto, viņa aizstāvi, cietušos, kā arī prokuroru, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka prokurora apelācijas protests un cietušā pārstāvja apelācijas sūdzība ir pamatota un apmierināma, tāpēc Zemgales rajona tiesas spriedums atceļams un lietā taisāms jauns notiesājošs spriedums.

Apelācijas instances tiesa uzskata, ka Zemgales rajona tiesa nav pietiekami objektīvi un rūpīgi izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus, noskaidrotos apstākļus, kā rezultātā nepamatoti secinājusi, ka apsūdzētās /pers. A/ darbībās nav konstatējams Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvs.

Zemgales rajona tiesa nepamatoti atzinusi arī, ka pats par sevi fakts, ka apsūdzētā pārkāpusi Ceļu satiksmes noteikumos noteikto automašīnas vadīšanas ātrumu, tādējādi neievērojot noteikumu 101.punktu, nav pamats atzīt, ka apsūdzētās darbība veido Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi, jo atļautā ātruma pārsniegšana par pieciem kilometriem stundā nav cēloniskā sakarā ar sekām, un ka starp uzbraukumu cietušajai, atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu un cietušajai nodarītajiem miesas bojājumiem pastāv gadījuma (nejauša) cēloņsakarība, kas neveido konkrētā panta objektīvo pusi.

Apelācijas instances tiesa atzīst šādus secinājumus par nepamatotiem.

[8] Uzklaušījusi procesa dalībniekus, pārbaudījusi pierādījumus lietā, Zemgales apgabaltiesa konstatē, ka /pers. A/, vadot transportlīdzekli, pārkāpusi ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā izraisīta cilvēka nāve, šādos apstākļos.

/datums/ap plkst.11.25 /pers. A/ vadīja automašīnu /TL marka/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, /vieta/virzienā no /vieta/ uz /vieta/. Ielas posmā gar /vieta/ un SIA „Nosaukums A” veikala stāvlaukumu /pers. A/ neievēroja Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmo daļu, nepildīja Ceļu satiksmes likuma un Ceļu satiksmes noteikumu prasības, kas noteic ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus, neievēroja Ministru kabineta noteikumu Nr.279 „Ceļu satiksmes noteikumi” 99.punktu un neizvēlējās ceļu satiksmes intensitātei, transportlīdzekļa īpatnībām un stāvoklim, kā arī ceļa un meteoroloģiskajiem apstākļiem (īpaši redzamībai braukšanas virzienā) atbilstošu braukšanas ātrumu, neievēroja Ceļu satiksmes noteikumu 101.punktu, pārkāpjot ierobežojumu, kas paredz, ka apdzīvotās vietās visu transportlīdzekļu braukšanas ātrums nedrīkst pārsniegt 50 km/h, un vadīja automašīnu ar ātrumu, ne mazāku kā 55 km/h.

Brīdī, kad ielas braucamo daļu tam neparedzētā vietā virzienā no /vieta/ uz SIA „Nosaukums A” veikala stāvlaukumu šķērsoja gājēja /pers. D/, /pers. A/ neievēroja Ceļu satiksmes noteikumu 100.punktu, kas paredz, ja izveidojas ceļu satiksmei bīstami šķēršļi vai citas briesmas, kuras transportlīdzekļa vadītājs spēj pamanīt, jāsamazina braukšanas ātrums vai pilnīgi jāaptur transportlīdzeklis, vai, neradot bīstamību citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, šķērslis jāapbrauc, pietiekami nesamazināja sava transportlīdzekļa braukšanas ātrumu un to neapturēja, bet, neievērojot Ceļu satiksmes likuma 19.panta trešo daļu, radīja satiksmei bīstamu, traucējošu situāciju un ar automašīnas priekšējām daļām notricca uz ielas braucamās daļas esošo gājēju /pers. D/.

Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā /pers. D/ tika nodarīti miesas bojājumi galvas apvidū: sista caurejoša brūce pakauša apvidū labajā pusē, asinsizplūdumi uz galvas ādas muskuļu lēvera iekšējās virsmas pakauša labajā pusē un kreisās puses pieres paurā daļā, pakauša kaula zvīņas labās puses šķembains lūzums ar lūzuma līnijas pāreju uz galvaskausa pamatni, asinsizplūdums virs cietā smadzeņu apvalka galvaskausa lūzumu gaitā, asinsizplūdums zem cietā smadzeņu apvalka (110 gram) ap visu labo smadzeņu puslodi, difūzi ap smadzenītēm un kreisās puses pieres daivu, perēklāini asinsizplūdumi zem mikstajiem smadzeņu apvalkiem ap visu labo smadzeņu puslodi, ap smadzenītēm, kreisās puses pakauša un pieres daivām, kreisās deniņdaivas priekšēji ārējo virsmu, smadzeņu sasitumu perēklī labās puses pakauša deniņdaivās un abās pieres daivās; krūšu kurvja un vēdera apvidū konstatēti tieši krūšu kurvja labās puses 5.-6.ribu lūzumi pa mugurējo paduses līniju ar ribu pleiras plīsumu, netieši krūšu kurvja labās puses 2.-5.ribu lūzumi pa atslēgas kaula viduslīniju, labās plaušas sasitums tās mugurēji ārējā daļā, asiņošana labajā pleirālajā dobumā (150 ml), asinsizplūdums zem liesas kapsulas, kā arī nodarīti miesas bojājumi ekstremitāšu apvidū: ādas nobrāzumi un zemādas asinsizplūdumi uz abām kājām, labā apakšstilba mazā lielakaula lūzums

apakšējā trešdaļā.

No trulas galvas traumas ar pakauša kaula labās puses šķembainu lūzumu ar lūzuma līnijas pāreju uz galvaskausa pamatni, asinsizplūdumiem virs un zem smadzeņu cietā un mīkstajiem apvalkiem, smadzeņu sasitumu, kas sarežģījās ar galvas smadzeņu tūsku, piebriešanu, smadzeņu stumbra iekūlēšanos, mēreni izteiktu iekšējo orgānu mazasinību, akūtiem mikrocirkulācijas traucējumiem iekšējos orgānos, iestājās /pers. D/ nāve.

Ar šīm savām darbībām apsūdzētā /pers. A/ izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā.

[9] Apelācijas instances tiesas sēdē, tāpat kā pirmās instances tiesā apsūdzētā /pers. A/ savu vainīgumu tai inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina daļēji un liecināja, ka /datums/ap plkst.11 braukusi pa /vieta/. Izbraucot no /vieta/, iegriezusies /vieta/, ceļš bijis labi pārskatāms, starp ceļu un veikalu /Nosaukums A/ ir zaļā zona ar kokiem. Tuvojoties lēzenam likumam, acumirkli mašīnas priekšā labajā pusē parādījies brūns siluets, uzreiz bremzējusi, mašīna slidējusi, nākamajā mirklī bijis trieciens. Apsūdzētās uzmanību no ceļa nekas nebija novērsis, nav sapratusi, kāpēc tik pēkšņi viss noticis. Dzirdējusi cilvēkus pūli runājam, ka sieviete uzskrējusi uz ceļa no veikala /Nosaukums A/ puses. Apsūdzētā atceras, ka viņu turējusi lieciniece šajā lietā /pers. E/ un tad, kad apsūdzētā atguvusies, viņa lūgusi tai sniegt liecību.

Apsūdzētā nevar izskaidrot, kā cietušajai sievietei, ja viņa nāca no labās puses, miesas bojājumi varēja tik nodarīti labajā pusē, bet pieļauj, ka sieviete pēdējā mirklī ieraudzījusi braucam mašīnu un griezusies iet atpakaļ, jo pats mašīnas stūrītis aizķēris cietušo. Pieļauj, ka viņas automašīnas braukšanas ātrums bijis robežās no 48 līdz 52 km/h, jo bultiņa norādījusi uz 50 km/h. Nevar izskaidrot, kāpēc eksperts konstatējis, ka ātrums bijis no 55 līdz 65 km/h, jo nepieļauj, ka varējusi braukt uz 55 km/h, jo tikko izgriezusies no līkuma, nav bijis iespējams uzreiz uzņemt lielu ātrumu.

Pirmstiesas izmeklēšanā apsūdzētā norādījusi policistiem, ka sieviete parādījies no labās puses. Pieļauj, ka pēc ceļu satiksmes negadījuma noformēto ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokolu nav izlasījusi, jo bijusi šoka stāvoklī, taču ir to parakstījusi. Policijas automašīnā sniegusi liecības, norādot, ka sieviete gājusi no labās puses.

/datums/ apsūdzētā /pers. A/ liecinājusi, ka sievieti nedaudz pacēla gaisā, tā atsitusies pret automašīnas loga augšējo labo malu, rāmi pasažiera pusē, pret jumta balstu, pēc tam gar automašīnas pasažiera puses sānu nokritusi ceļa labajā pusē zaļajā zonā starp kokiem. Attālums līdz gājēju pārejai bijis vēl paliels, tā bijusi labi pāredzama (1.sējuma 71.lapa).

[10] Cietušais/pers. B/ apelācijas instances tiesas sēdē liecināja, ka mirusī bija viņa māte. Pats notikumu nav redzējis, bet zina, ka māte gājusi cauri parkam uz /Nosaukums A/ veikalu un, ejot pāri ceļam, pie paša trotuāra sabraukta.

Pieteiktajā mantiskā kaitējuma kompensācijā ietilpst bērnu izdevumi un samaksa par advokāta sniegtajiem pakalpojumiem 600 euro. Morālā kaitējuma kompensāciju pieteicis 10 000 euro, jo zaudējis māti, pārdzīvojis. Ar māti bijušas labas, tuvas attiecības. Vērsies apdrošināšanas sabiedrībā par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, bet saņēmis atbildi, ka līdz tiesas spriedumam to nemaksās.

Cietušais/pers. C/ tiesas izmeklēšanā liecināja, ka apelācijas instances tiesas sēdē liecināja, ka mirusī bija viņa māte, par notikumu zina tik, cik pastāstījis brālis.

Morālā kaitējuma kompensāciju 10 000 euro pieteicis, jo kompensācijas piedziņa būtu kā sods apsūdzētajai. Mātes zaudējumu nevar novērtēt, ar māti bijušas labas attiecības, zaudējums radījis pārdzīvojumus. Bēres rīkojuši kopā ar brāli, bērnu izdevumus maksājuši kopā. Apdrošināšanas sabiedrībā ar lūgumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību cietušais nav vērsies.

[11] Liecinieks/pers. F/ pirmās instances tiesā liecinājis, ka gājis /vieta/ bērnu spēļu laukuma uz veikala /Nosaukums A/ pusi, dzirdējis troksni. Cietušo sievieti iepriekš nav redzējis. Kad piegājis pie notikuma vietas, redzējis, ka sieviete gul automašīnas labajā pusē zālē, apsūdzētā izskrējusi no automašīnas un kliegusi, bijusi šoka stāvoklī. Liecinieks jautājis cilvēkiem, kas noticis, teikuši, ka sieviete izskrējusi uz ceļa no zonas, kur aug kokī. Negadījuma brīdī liecinieks nav redzējis, nav arī redzējis braucam mašīnu, taču tā braukusi no /vieta/ puses uz veikala /Nosaukums A/ pusi. Aiz vainīgās automašīnas stāvējusi vēl viena mašīna.

[12] Lieciniece/pers. E/ pirmās instances tiesā liecinājusi, ka sēdējusi automašīnā veikala /Nosaukums A/ autostāvvietā, labi pārrēdzējusi /vieta/. Pa /vieta/ uz /vieta/ pusi normāli, ne ātri, ne lēni braukusi automašīna. Dzirdējusi bremzēšanas troksni, pēc dažām sekundēm dzirdējusi sitienu, sadursmes troksni, uz mirkli pievērusi acis, tad sapratusi, ka sieviete, saduroties ar automašīnu, lidojusi un nokritusi netālu no liecinieces mašīnas. Nav redzējusi, no kurienes un uz kurieni gājusi sieviete, nevar pateikt, kā un kādā virzienā sieviete šķērsojusi /vieta/. Lieciniece redzējusi mirkli, kad sieviete pēc sadursmes jau lidojusi un nokritusi uz saliņas, gulējusi zemē uz labā sāna. Gājēju pārejas notikuma vietā nav bijis. Lieciniece izsaukusi medikus.

Pirmās instances tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 1.punktu tiesas izmeklēšanā nolāsījusi liecinieces /pers. E/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības (1.sējuma 46.lapa), kad /datums/ lieciniece liecinājusi, ka tajā pašā dienā plkst.11.25 sēdējusi savā mašīnā veikala /Nosaukums A/ stāvvietā pretī /vieta/. Redzējusi, ka no /vieta/ puses pāri /vieta/ iet sieviete ātrā soli un pa /vieta/ braucoša balta automašīna /TL marka/ notriekusi viņu. Notriektā sieviete gulējusi bezsamaņā ar seju pret zemi, uz zemes atradies mobilais telefons, pa kuru, iespējams, sieviete ejot runājusi. No /TL marka/ automašīnas izkāpusi lieciniecei nepazīstama sieviete, lieciniece izsaukusi medikus.

/datums/ lieciniece /pers. E/ liecinājusi (1.sējuma 47.-48.lapa), ka viņas automašīna stāvvietā stāvējusi virzienā uz /vieta/, ielu, kas atrodas gar parku. Ārā bijis silts, saulains laiks, skatu uz parku lieciniecei nekas nav aizsedzis. Pa /vieta/ virzienā uz /vieta/ braukusi automašīna, pāri /vieta/ ātrā soli pārgājusi sieviete pensijas vecumā, viņa jau bijusi pāri ceļa vidum, atrodoties tuvāk stāvlaukumam. Sievietei bijusi tumša kleita ar raibu rakstu. Lieciniecei šķitis, ka sieviete gājusi no /vieta/ taisni pāri ceļam, bet ne pa gājēju pāreju. Gājēja atradusies apmēram 10 metru attālumā, autovadītājam vajadzēja paspēt noreagēt uz notiekošo, jo šajā vietā nekas netraucē redzamību. Autovadītāja strauji bremzējusi, lieciniece aizvērusi acis, bijis blīkšķis, kad atvērusi acis, sieviete jau bijusi pasviesta gaisā, lidojusi aiz automašīnas zālājā, kas atrodas starp stāvvietu un ceļu, atsitusies pret automašīnas pasažiera pusi, nokrītot uz labā sāna ar seju uz zemi. Automašīna uzreiz apstājusies gandrīz pretī liecinieces automašīnai, automašīnas vadītāja bijusi histērījā, kliegusi. Lieciniece redzējusi, ka automašīnai bojāta labā puse, iepļis priekšējais lukturis un priekšējais stikls kreisajā pusē.

Pēc pirmstiesas izmeklēšanā sniegto liecību nolāsīšanas pirmās instances tiesā lieciniece /pers. E/ liecinājusi, ka tiesas izmeklēšanā liecinājusi precīzāk. Cietušās sievietes apģērbs redzējusi tikai tad, kad tā jau gulējusi uz zemes. Pirmstiesas izmeklēšanā kā pieļāvumu norādījusi, ka sieviete šķērsojusi /vieta/ no /vieta/ puses virzienā uz veikalu, jo līdz automašīnas un sievietes sadursmes brīdim sievieti nav redzējusi, tikai dzirdējusi sadursmes troksni. Visu precīzi neatceras, policijā liecības viņai nolasītas, tās parakstījusi, taču arī pirmstiesas izmeklēšanā nav apgalvojusi, ka redzējusi notikumu.

[13] Lieciniece/pers. G/ pirmās instances tiesā liecinājusi, ka dienā, kad noticis negadījums, ar vīru un bērnu braukuši automašīnā pa ielu no /vieta/ uz /Nosaukums A/ veikala pusi. Pa priekšu braukusi apsūdzētās vadītā automašīna, braukuši aiz tās apmēram 50 metru attālumā atļautā braukšanas ātruma robežās. Nav redzējusi, kā tieši avārija notikusi, jo, sēžot priekšējā sēdekļā, pagriezusies uz aizmugurē sēdošā bērna pusi, manījusi tikai, ka lido cilvēks, uzbraukuma brīdī nav redzējusi. Pieņem, ka notriektā sieviete nākusi no parka puses, taču to nav redzējusi. Pēc tam notriektā sieviete gulējusi zālē uz veikala /Nosaukums A/ pusi. Liecinieces pieņēmums, ka sieviete gājusi no parka puses, ne ar ko nav pamatots, tas ir tikai minējums, tā šķitis. Nav

redzējusi, kā nobremzējusi un apstājusies apsūdzētās automašīna, vīram, vadot automašīnu, nav nācies strauji bremzēt. Kad piebraukuši tuvāk, ieraudzījusi, ka notriekts cilvēks, apkārt asinis, apsūdzētā kliegusi, zaudējusi samaņu, cilvēki izsaukuši mediķus.

Lieciniece paskaidroja, ka personīgi pazīst cietušos lietā, kā arī vizuāli zina apsūdzēto. Pēc notikuma lieciniecei bijusi saruna ar cietušā /pers. B/ sievu, lieciniece izstāstījusi, ka redzējusi notikumu.

Pirmās instances tiesā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 1. un 2. punktu tiesas izmeklēšanā nolasījusi liecinieces /pers. G/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības (1.sējuma 49.-50.lapa), kuras lieciniece uzturēja. /datums/ lieciniece liecinājusi, ka /datums/ap plkst.11 kā pasažiere atradusies vīra vadītajā automašīnā. Braukuši pa /vieta/, automašīnai priekšā /vieta/ izbraukusi balta automašīna apmēram 80 metru attālumā no viņu automašīnas. Baltā automašīna nav braukusi ātri, jo arī liecinieces vīrs vadījis automašīnu, nepārsniedzot 50 km/h. Lieciniece redzējusi, ka baltā automašīna strauji nobremzē, tai no priekšas virzienā uz zaļajā zonā esošo koku pusi lido sieviete, kura nokrīt zālājā. Lieciniece nav redzējusi, no kuras puses nākusi sieviete, sieviete lidojusi vairāk pār automašīnas pasažieru pusi, automašīnai bijis izsists pasažieru puses lukturis.

[14] No /datums/Ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokola Nr./numurs/ (1.sējuma 16.lapa) redzams, ka ap plkst.11.30, vadot automašīnu pa /vieta/virzienā no /vieta/ uz /vieta/, /pers. A/ uzbraukusi gājējai /pers. D/, kura šķērsojusi brauktuvi no /vieta/ puses uz veikala /Nosaukums A/ pusi, no gūtajām traumām gājēja mirusi. Negadījums noticis saulainā, skaidrā laikā, ceļa brauktuve asfaltēta, bez krituma, sausa. Apsūdzētā parakstījusi protokolu, apstiprinot gan notikuma aprakstu, gan protokolā ietverto ceļu satiksmes negadījuma shēmu.

[15] No /datums/notikuma vietas un automašīnas apskates protokola ar fototabulu (1.sējuma 3.,5.-9.lapa) redzams, ka ceļu satiksmes negadījums noticis /datums/ap plkst.11.25 /vieta/, tajā gājusi bojā /pers. D/. /vieta/ virzienā no /vieta/ uz /vieta/ pretī veikalam /vieta/ automašīnu stāvlaukumam atrodas balta automašīna /TL marka/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, kurai bojāts jumta atbalsta stienis labajā pusē, redzamas asinis (veikts nomazgājums) un mati (noņemti), bojāts labās puses lukturis, priekšējā numurzīme. Automašīna atradusies 23,50 metru attālumā no gājēju pārejas, kas atrodas virzienā uz /vieta/. Skatoties virzienā uz /vieta/, redzamas 15 metru garas automašīnas riepu bremzēšanas pēdas. Zālājā starp /vieta/ un /Nosaukums A/ stāvlaukumu asins pēļķe.

[16] No Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta izsaukuma elektroniskās kartes (1.sējuma 57.-59.lapa) izriet, ka /datums/plkst.11.29 pieņemts izsaukums uz ceļu satiksmes negadījumu. /pers. D/ mirusi mediķu klātbūtnē, viņai konstatēti galvaskausa un sejas lūzumi, vaļēja galvas brūce pakauša labajā pusē, virspusējs kreisā apakšstilba ievainojums.

[16.1] Ar /datums/īļa apskates protokolu (1.sējuma 4.lapa) apstiprinās, ka apsūdzībā norādītajā vietā ceļu satiksmes negadījumā dzīvību zaudējusi sieviete, kurai vizuāli konstatēti nobrāzumi uz kājām, vaļēja brūce galvā, bijusi ģērbta tumšā kleitā.

[16.2] No Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Ekspertīzes un izpētes departamenta Zemgales reģionālās nodaļas tiesu medicīniskās ekspertīzes /datums/atzinuma Nr./numurs/ (1.sējuma 13.-14.lapa) redzams, ka ceļu satiksmes negadījumā cietusī /pers. D/ mirusi no tajā gūtajām traumām, nāves cēlonis ir trula galvas trauma ar pakauša kaula labās puses šķembainu lūzumu ar lūzuma līnijas pāreju uz galvaskausa pamatni, asinsizplūdumi virs un zem smadzeņu cietā un mikstajiem apvalkiem, smadzeņu sasitums, kas sarežģījušies ar galvas smadzeņu tūsku, piebriešanu, smadzeņu stumbra iekļīšanās, mēreni izteiktu iekšējo orgānu mazasinību un akūtiem mikrocirkulācijas traucējumiem iekšējos orgānos.

Cietusī sadursmes brīdī atradusies vertikālā stāvoklī vai tuvu tam, bijusi vērsta ar ķermeņa labo mugurēji-sānu virsmu pret kustībā esošu vieglo automašīnu. Pēc pirmā trieciena, ko viņa saņēmusi pa ķermeņa labo mugurēji-sānu virsmu, noticis ķermeņa uzmetiens uz automašīnas motora pārsega un priekšējās daļas, kam sekojis ķermeņa atmetiens ar atsitenu un slīdi pa ceļa segumu.

Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā /pers. D/ nodarīti miesas bojājumi galvas apvidū: sista caurejoša brūce pakauša apvidū labajā pusē, asinsizplūdumi uz galvas ādas muskuļu lēvera iekšējās virsmas pakauša labajā pusē un kreisās puses pieres paura daļā, pakauša kaula zvīņas labās puses šķembains lūzums ar lūzuma līnijas pāreju uz galvaskausa pamatni, asinsizplūdums virs cietā smadzeņu apvalka galvaskausa lūzumu gaitā, asinsizplūdums zem cietā smadzeņu apvalka (110 grami) ap visu labo smadzeņu puslodi, difūzi ap smadzenītēm un kreisās puses pieres daivu, perēklaini asinsizplūdumi zem mikstajiem smadzeņu apvalkiem ap visu labo smadzeņu puslodi, ap smadzenītēm, kreisās puses pakauša un pieres daivām, kreisās deniņdaivas priekšēji ārējo virsmu, smadzeņu sasitumu perēkli labās puses pakauša deniņdaivās un abās pieres daivās; krūšu kurvja un vēdera apvidū konstatēti tieši krūšu kurvja labās puses 5.-6.ribu lūzumi pa mugurējo paduses līniju ar ribu pleiras plīsumu, netieši krūšu kurvja labās puses 2.-5.ribu lūzumi pa atslēgas kaula viduslīniju, labās plaušas sasitums tās mugurēji ārējā daļā, asiņošana labajā pleirālajā dobumā (150 ml), asinsizplūdums zem liesas kapsulas, kā arī ekstremitāšu apvidū konstatēti ādas nobrāzumi un zemādas asinsizplūdumi uz abām kājām, labā apakšstilba mazā lielakaula lūzums apakšējā trešdaļā.

[17] Valsts tiesu ekspertīžu biroja autotehniskās ekspertīzes /datums/atzinumā Nr./numurs/ (1.sējuma 63.-66.lapa) norādīts, ka uzbraukuma brīdī gājēja atradusies kontaktā ar automašīnas priekšējo labo stūri un atbilstoši tiesu medicīnas ekspertīzes atzinumā Nr./numurs/ konstatētajam gājēja uzbraukuma brīdī varēja atrasties vertikālā stāvoklī ar labo ķermeņa sānu pret automašīnu.

Gājēja pēc kontakta ar automašīnas priekšējā atdurstieņa labo stūri uzņemta uz labo priekšējo lukturi, motora pārsegu un ietriekta priekšējā stiklā, labajā durvju statnē. Uzbraukuma vieta gājējai atradusies uz brauktuves bremzēšanas pēdu sākumā, iespējami vietā iepretim ceļa labajā malā esošajam celiņam.

Veicot ekspertīzi, nav bijis iespējams noteikt gājējas kustības trajektoriju un pārvietošanās ātrumu. Automašīnas braukšanas ātrums aprēķināts, ņemot vērā bremzēšanas pēdas, un tas bijis robežās no 55 km/h līdz 65 km/h.

Ekspertīzē secināts, ka apsūdzētajai, rodoties kustības bīstamībai, bija jābremzē, savukārt gājējai bija brauktuve jāšķērso pa gājēju pāreju. Uzsākot brauktuves šķērsošanu, gājējai bija jāpārliecinās par kustības drošumu un no tehniskā viedokļa tas, ka gājēja šķērsoja brauktuvi, nepārliecinoties par kustības drošumu un vietā, kur tas nav atļauts, bija ceļu satiksmes negadījuma rašanas iemesls.

[18] No SIA "Nosaukums B" /datums/izziņas (1.sējuma 20.lapa) redzams, ka /datums/zvanu savienojami ar pakalpojumu lietotāju /pers. D/ nav konstatēti.

Ar ziņām, ko /datums/izsniegusi SIA "Nosaukums C", un ienākošo un izejošu zvanu analīzi (1.sējuma 92.,93.,94.-95.,96.-97.lapa) apstiprinās, ka /datums/laikā no plkst.11.12 līdz 11.55, tātad arī ceļu satiksmes negadījuma brīdī, apsūdzētā nav veikusi ne zvanus, ne saziņu citā veidā no sava telefona numura/numurs/.

Ceļu satiksmes drošības direkcijas Informatīvās sistēmas izdruka (1.sējuma 98.-99.lapa) apstiprina, ka ceļu satiksmes negadījuma brīdī /pers. A/ vadītā automašīna bijusi tehniskā kārtībā.

[19] Kā pamatoti norādīts pirmās instances tiesas spriedumā, lietā nav strīda par to, ka apsūdzībā norādītajā laikā un vietā apsūdzētā /pers. A/ vadīja transportlīdzekli /vieta/ posmā gar /vieta/ un SIA "Nosaukums A" veikala stāvlaukumu virzienā uz /vieta/ un brīdī, kad gājēja šķērsoja ielas

braucamo daļu, notika apsūdzētās vadītās automašīnas un gājējas sadursme. Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā gājējai /pers. D/ tika nodarīti miesas bojājumi, no kuriem iestājās viņas nāve.

[19.1] Šie apstākļi ir pierādīti un apstiprinās ar apsūdzētās /pers. A/, liecinieku /pers. F/, /pers. E/, /pers. G/ liecībām, ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokolā Nr./numurs/ norādītajām ziņām par notikuma laiku, vietu un notikuma dalībniekiem, tiesu medicīniskās ekspertīzes /datums/atzinumu Nr./numurs/ par ceļu satiksmes negadījuma rezultātā cietušai gūtajiem un konstatētajiem miesas bojājumiem, kas bija cietušās nāves cēlonis.

[19.2] Analizējot apsūdzētajai inkrinētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu, Zemgales rajona tiesa pamatoti atzinusi, ka atbildība pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas iestājas tikai tad, ja ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu gadījumā nodarīts kaitējums cietušā dzīvībai. No objektīvās puses ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšana var izpausties gan kā darbība, gan kā bezdarbība, un tā ir tīša, vainīgajam apzinoties savas darbības vai bezdarbības kaitīgumu, savukārt personas attieksmi pret cietušā nāves iestāšanos raksturo neuzmanība (skat. *U.Krastiņš. V.Liholaja. D.Hamkova. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 404.-409.lpp.*).

Tātad, lai iestātos kriminālatbildība pēc Krimināllikuma 260.panta, jākonstatē noziedzīga nodarījuma sastāva obligātās pazīmes, tajā skaitā tas, ka transportlīdzekļa vadītājs ir pārkāpis ceļu satiksmes noteikumus, iestājušās panta attiecīgajā daļā paredzētās sekas, cēloniskais sakars starp ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu un sekām, transportlīdzekļa vadītāja vaina ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanā un seku izraisīšanā (skat. *Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2009.gada 6.novembra lēmumu lietā Nr.SKK-602/2009*).

[20] Zemgales apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa izdarījusi nepamatotus secinājumus, vērtējot to, vai gājēja /pers. D/ šķērsoja ielas brauktuvi apsūdzībā norādītajā virzienā, kas nozīmētu, ka apsūdzētajai /pers. A/ būtu bijis pietiekami daudz laika, lai reaģētu uz gājēju uz brauktuves, samazināt automašīnas braukšanas ātrumu un apturēt automašīnu, tātad, vai apsūdzētā pārkāpusi Ceļu satiksmes noteikumu 100.punktu.

Nepamatoti ir arī Zemgales rajona tiesas secinājumi par to, vai apsūdzētās /pers. A/ vadītās automašīnas ātrums ir bijis cēlonis ceļu satiksmes negadījumam un tā rezultātā iestājušies sekām – gājējas nāvei, tātad – vai apsūdzētā ir ievērojusi Ceļu satiksmes noteikumu 99. un 101.punktu.

[20.1] Saskaņā ar celto apsūdzību apsūdzētā /pers. A/ pārkāpusi Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumu Nr.279 "Ceļu satiksmes noteikumi" (redakcijā, kas bija spēkā no 2017.gada 1.septembra līdz 2018.gada 30.augustam):

99.punktu, kas noteic, ka transportlīdzekļa vadītājam jābrauc ar ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, transportlīdzekļa un kravas īpatnības un stāvokli, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus (īpaši redzamību braukšanas virzienā);

100.punktu, kas noteic, ka gadījumā, ja izveidojas ceļu satiksmei bīstami šķēršļi vai citas briesmas, kuras transportlīdzekļa vadītājs spēj pamanīt, viņam jāsamazina braukšanas ātrums vai pilnīgi jāaptur transportlīdzeklis, vai, neradot bīstamību citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, šķērslis jāapbrauc;

101.punktu, kas noteic, ka apdzīvotās vietās visu transportlīdzekļu braukšanas ātrums nedrīkst pārsniegt 50 km/h.

Apsūdzībā norādīts, ka /pers. A/ nav ievērojusi arī Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmo daļu, kas noteic, ka ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāizpilda šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus un panta trešo daļu, kas noteic, ka ceļu satiksmes dalībniekiem jārikojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmei traucējošas situācijas.

[20.2] Zemgales apgabaltiesa konstatē, ka ar Valsts tiesu ekspertīžu biroja autotehniskās ekspertīzes /datums/atzinumu Nr./numurs/ apstiprinās, ka apsūdzētās vadītās automašīnas braukšanas ātrums aprēķināts, ņemot vērā bremzēšanas pēdas, un tas bijis robežās no 55 km/h līdz 65 km/h. Veicot ekspertīzi, nav bijis iespējams noteikt gājējas kustības trajektoriju un pārvietošanās ātrumu.

Pirmās instances tiesa spriedumā atzinusi, ka apsūdzētā vadījusi automašīnu ar ātrumu ap 55 km/h, ņemot vērā, ka eksperts izmantojis akreditētas metodes un tiesai nav pamata apšaubīt eksperta atzinumu, kā arī, ņemot vērā liecinieku liecībās sniegtās ziņas.

[20.3] Tomēr Zemgales apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa, atzīstot, ka apsūdzētā pārkāpusi Ceļu satiksmes noteikumus noteikto automašīnas vadīšanas ātrumu un tādējādi nav ievērojusi noteikumu 101.punktu, nepamatoti un nelikumīgi vienlaikus atzinusi, ka atļautā ātruma pārsniegšana par pieciem kilometriem stundā nav cēloniskā sakarā ar sekām – uzbraukumu cietušajai, un tāpēc nav pamata atzīt, ka apsūdzētās darbība veido Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi.

Atzīstot, ka apsūdzētā, vadot automašīnu, bija tiesīga paļauties, ka arī citi ceļu satiksmes dalībnieki ievēros ceļu satiksmes noteikumus, pirmās instances tiesa piemirsusi, ka arī cietušajai bija tiesības uz to pašu – paļauties, ka autovadītāji brauks ar pilsētā atļauto ātrumu.

[21] Zemgales apgabaltiesa atzīst par pierādītu, ka /pers. D/ ielu šķērsoja tam neatļautā vietā, nevis pa gājēju pāreju, un darīja to apsūdzībā norādītajā virzienā – no /vieta/ puses uz veikala /Nosaukums A/ pusi, jo, šādā virzienā šķērsojot brauktuvi, viņa atradās attiecībā pret apsūdzētās vadīto automašīnu ar sava ķermeņa labo pusi, pa kuru tad arī saņēma pirmo triecienu.

[21.1] Par to liecina apsūdzētās parakstītajā /datums/ Ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokolā Nr./numurs/ fiksētais – ka apsūdzētā uzbraukusi gājējai /pers. D/, kura šķērsojusi brauktuvi no /vieta/ puses un veikala /Nosaukums A/ pusi.

[21.2] Par to liecina arī cietušajai /pers. D/ konstatētie miesas bojājumi, par kuru rašanos Tiesu medicīniskās ekspertīzes /datums/atzinumā Nr./numurs/ norādīts, ka cietusī sadursmes brīdī atradusies vertikālā stāvoklī vai tuvu tam, bijusi vērsta ar ķermeņa labo mugurēji-sānu virsmu pret kustībā esošu vieglo automašīnu. Pēc pirmā trieciena, ko saņēmusi pa ķermeņa labo mugurēji-sānu virsmu, noticis ķermeņa uzmetiens uz automašīnas motora pārsega un priekšējās daļas, kam sekojis ķermeņa atmetiens ar atsitienu un slīdi pa ceļa segumu.

[21.3] Savukārt Valsts tiesu ekspertīžu biroja autotehniskās ekspertīzes /datums/atzinumā Nr./numurs/ norādīts, ka uzbraukuma brīdī gājēja atradusies kontaktā ar automašīnas priekšējo labo stūri un atbilstoši tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinumā Nr./numurs/ konstatētajam uzbraukuma brīdī varēja atrasties vertikālā stāvoklī ar labo ķermeņa sānu pret automašīnu. Gājēja pēc kontakta ar automašīnas priekšējā atdurstieņa labo stūri uzmeta uz labo priekšējo lukturi, motora pārsegu un ietriekta priekšējā stiklā, labajā durvju statnē. Uzbraukuma vieta gājējai atradusies uz brauktuves bremzēšanas pēdu sākumā, iespējami vietā iepretim ceļa labajā malā esošajam celiņam.

Ekspertīzē turklāt secināts, ka apsūdzētajai, rodoties kustības bīstamībai, bija jābremzē, savukārt gājējai brauktuve bija jāšķērso pa gājēju pāreju. Uzsākot brauktuves šķērsošanu, gājējai bija jāpārlicinās par kustības drošumu un no tehniskā viedokļa tas, ka gājēja šķērsoja brauktuvi, nepārlicinoties par kustības drošumu un vietā, kur tas nav atļauts, bija ceļu satiksmes negadījuma rašanās iemesls.

[21.4] Par to liecina arī apsūdzētās automašīnai konstatētie bojājumi – bojāts jumta atbalsta stienis labajā pusē, bojāts labās puses lukstis un priekšējā numurzīme.

[21.5] Taču visnozīmīgākās šī apstākļa pierādīšanai ir liecinieces /pers. E/ liecības, kura par to konsekventi liecinājusi ne tikai /datums/un /datums/, nopratināta kā lieciniece, bet arī turpat notikuma vietā un dienā pašrocīgi un nepārprotami rakstījusi paskaidrojumu (1.sējuma 45.lapa) Kārtības policijas policistam /pers. H/: "Šā gada /datums/ sēdēju savā mašīnā plkst.11.30 un redzēju cietušo sievieti skrienam pāri ceļam no parka puses uz /Nosaukums A/ veikala pusi. Notika sadursme ar baltas krāsas mašīnu. Paskaidrojumu rakstīju pašrocīgi."

Apelācijas instances tiesa uzskata, ka, izvērtējot šīs liecības kopsakarā ar liecinieces /pers. E/ pirmās instances tiesas izmeklēšanā liecināto,

ka viņa tomēr nav redzējusi, no kurienes un uz kuriem gājusi sieviete un nevar pateikt, kā un kādā virzienā sieviete šķērsojusi /vieta/, atzīstams, ka lielāka ticamība piešķirama viņas sākotnējām liecībām, jo tās ne tikai sniegtas uzreiz pēc notikuma un atkārtoti, bet arī rakstītas pašrocīgi, tās apstiprinās ar citiem lietā esošiem pierādījumiem un satur daudzas notikuma detaļas, par kurām liecināt var tikai notikuma aculiecinieks. Liecību grozīšanas iemesls atstājams uz liecinieces sirdsapziņas.

[22] Prokurora apelācijas protestā pamatoti norādīts, ka, nelikumīgi pārsniedzot apdzīvotā vietā atļauto braukšanas ātrumu, apsūdzētā palielinājusi negadījuma iespējamības un tā seku risku, samazinot gan savas iespējas savlaicīgi pamanīt jebkura veida šķērslī uz ceļa, tai skaitā gājēju, gan arī laiku, kas nepieciešams reaģēšanai uz bīstamību, kas izveidojusies uz ceļa braucamās daļas, - jo lielāks ātrums, jo garāks apstāšanās un bremsēšanas ceļš.

Secināms arī, ka gājēja /pers. D/, šķērsojot brauktuvi apsūdzībā norādītajā virzienā, apsūdzētās vadītās automašīnas ceļā nevarēja nonākt pēkšņi, jo pirms tam viņai bija jāšķērso pretējā braukšanas joslā.

Līdz ar to konstatējams, ka apsūdzētā /pers. A/ nav ievērojusi Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmo daļu, kas noteic, ka ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāizpilda šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus un panta trešo daļu, kas noteic, ka ceļu satiksmes dalībniekiem jārikojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas; nav ievērojusi Ceļu satiksmes noteikumu 99.punktu, kas noteic, ka transportlīdzekļa vadītājam jābrauc ar ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, transportlīdzekļa un kravas īpatnības un stāvokli, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus (īpaši redzamību braukšanas virzienā); 100.punktu, kas noteic, ka gadījumā, ja izveidojas ceļu satiksmei bīstami šķēršļi vai citas briesmas, kuras transportlīdzekļa vadītājs spēj pamanīt, viņam jāsamazina braukšanas ātrums vai pilnīgi jāaptur transportlīdzeklis, vai, neradot bīstamību citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, šķērslis jāapbrauc; un arī 101.punktu, kas noteic, ka apdzīvotās vietās visu transportlīdzekļu braukšanas ātrums nedrīkst pārsniegt 50 km/h, un šie viņas pārkāpumi ir tieši cēloniskā sakarā ar iestājušajiem sekām – uzbraukumu gājējai, kā rezultātā iestājās gājējas nāve.

Tādējādi /pers. A/ izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā.

[23] Lietā nav strīda par to, ka arī gājēja /pers. D/ neievēroja Ceļu satiksmes noteikumus, šķērsojot brauktuvi neatļautā vietā, taču Zemgales apgabaltiesa uzskata, ka, ja apsūdzētā /pers. A/ būtu ievērojusi visus Ceļu satiksmes noteikumus un bijusi pietiekami uzmanīga, viņai būtu bijusi tehniska iespēja novērst uzbraukumu gājējai.

Nemams vērā arī, ka bojāgājusi gājēja /pers. D/ bija dzimusi /datums/, līdz ar to pastāvniecīga iespēja, ka viņa būtu spējusi pārvietoties tik ievērojamā ātrumā, ka autovadītājam nebūtu bijis iespējams viņu pamanīt, kā tas varētu būt, piemēram, braucot ar velosipēdu.

Ar sakaru operatoru sniegto informāciju apstiprinās arī, ka notikuma laikā ne cietusi, ne apsūdzētā nav izmantojušas mobilo telefonu, kas varētu būt bijis iemesls nepietiekamai uzmanībai satiksmē.

Tādējādi, atzīstot, ka apsūdzētās pieļautie pārkāpumi bija tieši cēloniskā sakarā ar notikušo, apelācijas instances tiesa atzīst, ka arī cietusi pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumus, tāpēc cietušās lomu notikušajā ņem vērā pie soda noteikšanas apsūdzētajai /pers. A/.

[24] Nosakot soda veidu apsūdzētajai /pers. A/, Zemgales apgabaltiesa ievēro Krimināllikuma 46.panta otrās daļas nosacījumus un ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgās personību. Nosakot soda mēru, saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešo daļu ņemami vērā atbildību mīkstinājoši un pastiprinoši apstākļi, ievērojams arī Krimināllikuma 35.pantā noteiktais soda mērķis.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu /pers. A/ izdarījusi mazāk smagu noziegumu, kas vērst pret satiksmes drošību un izdarīts aiz neuzmanības.

Krimināllikuma 47. un 48.pantā paredzētos atbildību mīkstinājošus un pastiprinošus apstākļus Zemgales apgabaltiesa nekonstatē.

Vērtējot apsūdzētās personību, Zemgales apgabaltiesa konstatē, ka /pers. A/ ir SIA /Nosaukums D/ /amats/, iepriekš nav krimināli sodīta. Administratīvi sodīta par pārkāpumiem ceļu satiksmē, tostarp vairākkārt par atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu.

Lenjot par vainīgajam piespriežamā kriminālsoda veidu un mēru, tiesai jāievēro kriminālsoda mērķi un jāizvērtē, kā konkrētās krimināltiesiskās represijas piemērošana sekmēs taisnīguma atjaunošanu, noziedzīgu nodarījumu recidīvu novēršanu, aizsargās sabiedrisko drošību, atturēs citu personu no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, sekmēs notiesātās personas resocializāciju.

Krimināltiesiskajai represijai, ko piemēro katrā konkrētajā gadījumā, jābūt individualizētai un komplicētai, proti, tādai, kas ietver nevis vienu, bet vairākus likumā minētos nosacījumus. Citu personu atturēšana no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas ir svarīgs kriminālsoda mērķis, tomēr tā sasniegšanai nedrīkst piemērot pārkāpējam nesamērīgi bargu sodu – kriminālsodu nedrīkst izmantot, lai iebiedētu sabiedrību.

Ņemot vērā norādīto, ievērojot noziedzīgā nodarījumu raksturu, apsūdzētās /pers. A/ personību, viņas attieksmi pret izdarīto, Zemgales apgabaltiesa uzskata, ka Krimināllikuma 35.pantā noteiktā soda mērķa sasniegšanai, tas ir, lai vainīgā persona tiktu sodīta par izdarīto noziedzīgo nodarījumu un lai tiktu panākts, ka notiesātais un citas personas ievērotu likumu un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, apsūdzētajai nosakāms attiecīgā Krimināllikuma panta sankcijā paredzētais brīvības atņemšanas sods.

Apsūdzētajai nosakāms arī Krimināllikuma 260.panta otrās daļas sankcijā paredzētais obligātais papildsods – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana, jo noziedzīgs nodarījums izdarīts ceļu satiksmē, radot paaugstinātu bīstamību, tādējādi apdraudot ne tikai savu, bet arī citu ceļu satiksmes dalībnieku un līdzpilvēku veselību un dzīvību, tam ir smagas sekas – cilvēka nāve.

Ievērojot visus lietas apstākļus to kopumā, cietušās lomu notikušajā, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka nav nepieciešamības /pers. A/ izolēt no sabiedrības, kā arī ir pietiekams pamats uzskatīt, ka apsūdzētā turpmāk likumpārkāpumus neizdarīs, tāpēc pie soda noteikšanas piemērojams Krimināllikuma 55.pants un piespriests brīvības atņemšanas sods nosakāms izciest nosacīti ar pārbaudes laiku.

[25] Lenjot par cietušo /pers. B/ un /pers. C/ pieteiktajam kaitējuma kompensācijām:

/pers. B/ morālā kaitējuma kompensācija 10 000 euro, materiālā kaitējuma kompensācija 2237,50 euro,

/pers. C/ morālā kaitējuma kompensācija 10 000 euro,

Zemgales apgabaltiesa konstatē, ka Latvijas Republikas Senāta Krimināllietu departamenta 2020.gada 21.janvāra lēmumā lietā Nr.SKK-1/2020 norādīts, ka kaitējuma kompensācijas saņemšanas kārtības regulējums cietušajiem, kas par tādiem atzīti noziedzīgajā nodarījumā, kas saistīts ar ceļu satiksmes noteikumu un transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu, būtiski atšķiras no vispārējās Kriminālprocesa likumā noteiktās kārtības, jo šajos gadījumos kaitējuma kompensācijas veidu, apmēru un saņemšanas kārtību regulē speciālais likums – Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās obligātās apdrošināšanas likums (OCTA likums) un saskaņā ar to izdotie Ministru Kabineta noteikumi.

OCTA likuma 15.panta pirmā daļa noteic, ka, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs (ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda) sedz zaudējumus, nepārsniedzot noteikto apdrošinātāja atbildības limitu. 15.panta otrā daļa noteic, ka zaudējumus, kuri netiek atlīdzināti saskaņā

ar šo likumu vai kuri pārsniedz noteikto apdrošinātāja atbildības limitu, trešā persona ir tiesīga pieprasīt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

No OCTA likuma izriet, ka visos gadījumos zaudējumu atbildību ceļu satiksmes negadījumā cietušajai personai būtu jāizmaksā apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam. OCTA likuma 15.pants attiecas gan uz personai nodarītajiem materiālajiem, gan nemantiskajiem zaudējumiem.

Kriminālprocesā no vainīgā var tikt piedzīti tie zaudējumi, kuri netiek atfidzināti saskaņā ar OCTA likumu vai kuri pārsniedz OCTA likumā un saskaņā ar to izdotajos normatīvajos aktos noteikto apdrošinātāja atbildības limitu. Pārējos gadījumos kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā nenoteic. *(Tiesu prakses apkopojums. Kaitējuma kompensācijas cietušajiem noziedzīgā nodarījumā, kas saistīts ar ceļu satiksmes noteikumu un transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu, izlemšana kriminālprocesā. (2020.gads-2021.gada augusts), pieejams www.at.gov.lv).*

Līdz ar to Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka šajā gadījumā, izskatot krimināllietu pēc būtības, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 353.panta otro daļu kaitējuma kompensācija par labu cietušajiem nav nosakāma, atstājot cietušajiem tiesības vērsties pret notiesāto civiltiesiskā kārtībā.

[26] No apsūdzētās /pers. A/ par labu cietušajam /pers. B/ piedzenami 600 euro – izdevumi par cietušajam sniegto juridisko palīdzību (1.sējuma 133.lapa).

[27] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu ir iznīcināmi lietiskie pierādījumi lietā – četri mati un viens nomazgājums no automašīnas.

[28] Procesuālie izdevumi 618,90 euro par tiesu medicīniskās ekspertīzes veikšanu sedzami no valsts līdzekļiem, jo ekspertīze veikta uz procesa virzītāja lēmuma pamata.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz teikto, vadoties no Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 2.punkta, Zemgales apgabaltiesa nosprieda

Zemgales rajona tiesas 2020.gada 4.jūnija spriedumu atcelt.

/pers. A/ atzīt par vainīgu un sodīt pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 gadiem.

Piemērot Krimināllikuma 55.pantu un ar brīvības atņemšanas sodu /pers. A/ notiesāt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem.

Drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā – atstāt, līdz spriedums stājas spēkā.

Piedzīt no /pers. A/ par labu /pers. B/ 600 euro – izdevumus par cietušajam sniegto juridisko palīdzību.

Materiālā kaitējuma kompensāciju /pers. B/ 2237,50 euro nenoteikt.

Morālā kaitējuma kompensāciju – /pers. B/ 10 000 euro un /pers. C/ 10 000 euro – nenoteikt.

Lietiskos pierādījumus – četrus matus un vienu nomazgājumu – iznīcināt.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Zemgales apgabaltiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2022.gada 17.augusta.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja

D.Skrauple

Tiesneši

D.Baltā

J.Siliņš